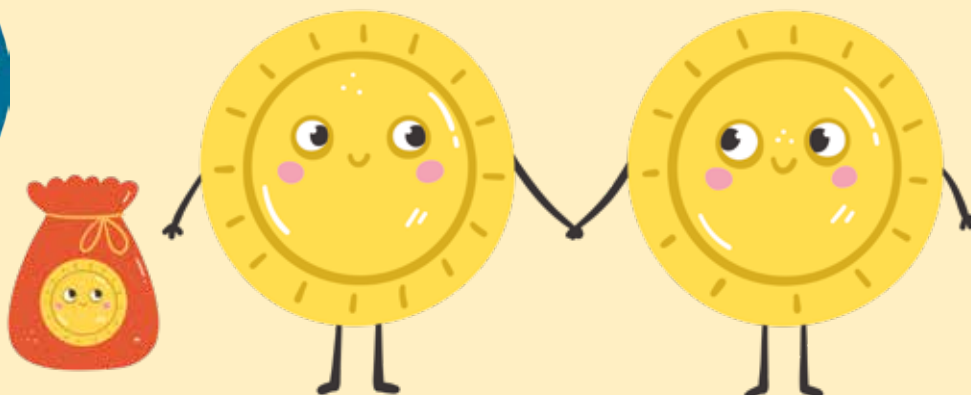

Mācāties naudas lietas kopā ar AS "Swedbank"
Rakstu lasi arī www.baltaisvalis.lv

Swedbank

Interesanti fakti par naudu Latvijā

Latvijas iedzīvotāji kā vienu no pirmajiem maksāšanas līdzekļiem izmantoja dzintaru. Pret to samainīja vajadzīgās izejvielas vai priekšmetus, piemēram, kramu, dzelzi, sudrabu.

Vienas no senākajām, kas atrastas Latvijā, ir senās Romas impērijas monētas. Vecākā romiešu monēta atrasta Jaungulbenē, bet visvairāk šādu monētu atrasts kapulaukos Kurzemē, kur apglabāti senie kurši.

Kas tik nav kalpojis par norēķināšanās līdzekli Latvijas teritorijā! Uzzini interesantus faktus par seno naudu pirms Latvijas neatkarības iegūšanas!

Ar vikingu starpniecību Latvijas teritorijā ienāca sudraba monētas no Austrumu valstīm. Plānās sudraba monētiņas dēvēja par arābu dirhēmiem. Tās vajadzības gadījumā sacirta sīkākos gabalos.

Dirhēmu vietā viduslaikos Latvijā lietoja sudraba denārus, kam katrā valstī tika doti citi nosaukumi.

Eiropas valstīs tie bija feniņi. Interesanti, ka katru gadu plānie feniņi bija jāapmaina pret jauniem. Parasti 12 feniņi tika apmainīti pret 10 jauniem, un tie bija derīgi tikai tajā reģionā vai pilsētā, kurā bija kalti.

lekarotās lībiešu jeb līvu, latgaļu, kuršu, zemgaļu, sēļu un igauņu zemes nodēvēja par Livoniju. Tajā ieviesa vienotu naudu, kuru kala tepat uz vietas. Vērtīgākā monēta bija mārka. Tās vērtība bija 4 vērđiņi vai 36 šiliņi. Pirms 500 gadiem Rīgā par 3 mārķām varēja nopirkt zirgu.

Pirms vairāk nekā 400 gadiem Rīga saņēma tiesības vienīgā visā Livonijā kalt naudu, tomēr nelielu daudzumu naudas kala arī Jelgavā. Mārķu nomainīja dālderis.

Rīgas
dālderis.

Plānos
feniņus kala
ļoti interesanti –
salika skārda
kārtiņas citu virs citas
un izkala vairākas
monētas uzreiz.

Latvijā lietoja arī svara naudu 100 gadu ilgajā bezmonētu periodā, jo bija apsīkusi sudraba ieguve un tirdzniecība ar citām valstīm. Tad maksāšanai lietoja lentveida un izlietus sudraba stienīšus.

Zviedru valdīšanas laikos Latvijā varēja atrast arī pavisam neparastu monētu – zviedru plāķšņu naudu.

Tā kā varš ir mazāk vērtīgs nekā sudrabs, mazo sudraba monētu aizstāšanai bija nepieciešamas lielas vara plāksnes. Lielākā vara monēta svēra gandrīz 20 kilogramu. Stūros tai bija apaļi zīmogi ar karaļa Kārļa X Gustava vārdu un karalisko kroni.

Seno naudu mūsdienās atrod podos, lādēs vai kaut kur ietītus. To senos laikos noslēpa ar domu, ka izmantos vēlāk. Šos atradumus dēvē par depozītiem.

Izkrāso naudas podu!

Krievijas impērijas laikā Latvijā norēķinājās ar viltotiem holandiešu dukātiem. Krievijas valsts atklāti viltoja holandiešu zelta naudu, dēvējot to par zināmo monētu, bet spiedņus, ar kuriem izgatavoja monētas, par slepenajiem spiedņiem.

